

La ciutat en un cub

Per **Jordi Ferrer Fontanet**

Introducció

Qui vetlla per la construcció, gestió i estima col·lectiva de la ciutat? Qui promou una ciutadania menys individualista, uns partits menys tancats, un associacionisme més potent i una administració pública redimensionada i menys corporativista? Aquestes són algunes preguntes que plantejava al final de [la primera part](#) d'aquest retaule d'actualitat sobre les relacions ajuntament-població, dividit inicialment en dues parts, i que reprenc dos anys després de la seva publicació. El primer article pretenia descriure i caracteritzar algunes de les dinàmiques que es poden donar en poblacions metropolitanes com Sant Feliu de Llobregat, amb més de 45 mil habitants i prop de 400 treballadors municipals. En canvi en aquesta segona part pretenc **vindicar el concepte de poliarquia i caracteritzar 6 actors que haurien de garantir el bon funcionament democràtic en un municipi qualsevol**, però sempre tenint a Sant Feliu com a territori comú i cas d'estudi preferent.

La premissa d'entrada: **entendre la democràcia com una poliarquia, 'el govern dels molts'**. Aquest terme proposat pel politòleg Robert A. Dahl per tal de definir millor allò que se sol anomenar democràcies liberals, permet visualitzar l'engranatge i identificar i caracteritzar cadascun dels diferents actors i institucions implicats en l'exercici i funcionament democràtic. Per això la reflexió crítica sobre el funcionament d'una ciutat s'ha d'ampliar i anar més enllà del recurrent linxament sobre els partits polítics, els càrrecs electes i els servidors públics. Aquesta idea d'engranatge m'agrada perquè interpel·la i exigeix tan al polític com al ciutadà, però també perquè reconeix obertament l'existència d'altres institucions i de lobbys de poder a l'hora d'analitzar les dinàmiques de la política local. Robert A. Dahl **reivindica una noció de ciutadania -més cívica que jurídica, més social que individual-**, caracteritzada pel fet de disposar d'informació pública sobre l'agenda del govern, disposar d'opcions i mecanismes reals per influir en els temes d'interès prioritari, i que **els partits polítics participin i fomentin el debat ideològic i polític en l'àgora pública**. Per això el politòleg reivindica el compliment de 5 principis democràtics bàsics; 1) dret i igualtat en el vot 2) garantir la representativitat 3) Govern amb alternatives d'acció governamental 4) Premsa i pluralitat informativa 5) Diversitat de candidats i partits polítics.

En certa manera, **podem entendre la política local com un cub de Rubyk** on idealment cadascú juga un paper concret i ben definit, en el que les regles del joc es compleixen sempre i es basen en què, per molta interrelació que tinguin els actors entre ells, la seva funció originària no en queda alterada. És a dir, que cada vegada que dones voltes al cub, aquest retorna al seu estadi inicial. Un efecte màgic que en el món real no es dona mai i que atempta contra la pròpia idea de dinamisme i progrés, o de trajecte i decadència, segons es vulgui. I ara, en plena commemoració dels 40 anys de la represa dels ajuntaments democràtics (ja hi havia democràcia

i ajuntaments abans de Franco, recordem-ho) sabem del cert que la realitat ens proporciona **noves definicions dels conceptes, tasques i funcions de les peces clau, que amb el pas del temps han mutat, transformat o adquirit nous atributs, no sempre virtuoses.**

Es tracta doncs d'encaixar de nou totes les peces. Ara, tenim un cub de Rubyk amb els colors ben barrejats i arreglar una cara pot comportar espatllar-ne una altra i només amb molta perícia, paciència i dedicació es pot aconseguir identificar a cada actor i ubicar-los harmònicament en el cub. **Reivindicar els ajuntaments democràtics? Sí, sempre. Refer el cub de Rubik? També i amb urgència.**

Vet aquí els 6 temes a parlar, vet aquí en què poden derivar o ja han derivat alguns d'ells, mereixedors d'un article per tema i que aquí tan sols pinzellaré.

*En negreta, el concepte a retenir i després del guionet l'adjectiu que els estigmatitza i/o desvirtua: **Els partits-càrtel; l'alcalde-xèrif; l'ajuntament-empresa; la ciutat-smart; l'associacionisme-fake i l'Angry People for President** (o la politització del **ciudadà-emprenyat**).

Partit-càrtel

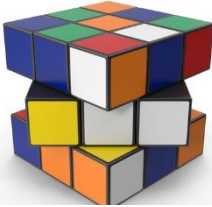

Un cop reestablerta la democràcia s'evidencia com **el pas de la clandestinitat a la legalitat va comportar una ràpida professionalització de la política.** Els partits van generar els seus propis cossos funcionarials i ràpidament es van anar reproduint en cadascun d'ells els patrons de comportament d'un partit-càrtel. Es tracta de la [definició](#) establerta pels politòlegs **Richard Katz** i **Peter Mair** per caracteritzar **l'evolució dels partits europeus de masses** (de classe, fortament ideologitzats i poc transversals) de principis del segle

XX a fórmules més laxes ([catch-all parties](#)) fruit del consens liberal de l'esperit del 1945, fins a estructures organitzatives imbrincades amb l'estat ([partits-càrtel](#)) que prenen més cos i forma amb posterioritat al maig francès (1968) i de la crisi de l'energia (1973). Els **partits esdevenen una mena d'estructures d'estat, proveïdores d'ideologia, llocs de treballs i tacticisme electoral**, i amb el pas dels anys s'evidencia que ja no poden canalitzar les inquietuds polítiques dels ciutadans. La lògica electoral comporta l'assumpció de les quotes (les que siguin, les que cada època imposi) i del màrqueting electoral. Es tracta de guanyar eleccions i confeccionar governs i per fer-ho no sempre cal tenir dures batalles ideològiques internes, ni retre comptes amb un gran nombre de militants, per la qual cosa els partits locals viuen un procés de sucursalització, més semblant a una oficina oficial del partit que a un espai de pensament crític i discussió ideològica. Sempre hi ha matisos i excepcions i també hi ha cabuda pel voluntariat i l'altruisme, però un cop dit això, millor deixar els lliris en el gerro que no pas a la mà.

Es tracta d'un model que a Espanya s'adopta més tardanament i que ens arriba fins a l'actualitat. Ara vivim la crisi d'aquest model i una mena de transició cap a un model de partit-plataforma, que lluny de reequilibrar els desajustos en democràcia participativa i foment del debat i eixamplament de la massa crítica interna, pot comportar la mort espiritual dels darrers militants de bona fe que contempen estupefactes com els partits fan fitxatges curiosos, mediàtics, volàtils i poc estructurals.

Alcalde-Xèrif:

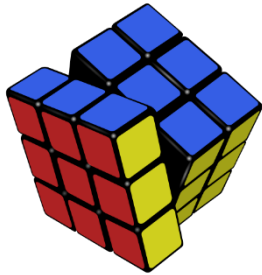

De l'alcalde carismàtic de finals dels setanta i principis dels vuitanta a l'alcalde-gerent dels noranta, a l'alcalde-xèrif del segle XXI? Parlem-ne. Si a l'inici de la represa democràtica la figura de l'alcalde va adquirir una ascendència social que possibilitava fenòmens com el vot dual, a l'apostar per l'alcalde a les locals i pel partit a les demés eleccions, es va passar a un model de gestió municipal d'inspiració gerencial i d'ideari de partit. Els mandats longeus "a lo Baltasar" de més de 20 anys al capdavant del consistori van donar pas a governs locals regits per criteris que premiaven la bona gestió a les 'alcaldades'. L'ajuntament passava a concebre's com una institució enxarxada en organismes supramunicipals i la lògica de partit s'imbrincava amb la de la funció pública. Treballar pel partit, per l'ajuntament i per la ciutat podia resultar difícil de distingir, de la mateixa manera que un alcalde acumulés diversos càrrecs (parlamentari, diputat, etc) era tolerat per una població que a mitjans dels vuitanta va deixar de fiscalitzar unes maquinàries político-institucionals molt potents. Tan potents, que els alcaldes-gestors podien ser persones més poderoses que els seus antecessors carismàtics però sense un prestigi social correlacionat. El que ha vingut després ha estat un model d'alcalde que ha tallat amb la longevitat i en l'acumulació de càrrecs, que ha deixat la gestió econòmica i humana de l'ajuntament a l'alt funcionariat i en gerents professionals (a poder ser del partit) i que es reserva per ell una funció representativa. Arribats a aquest punt, una vegada desapareix l'èpica antifranquista, s'estigmatitza a l'alcalde gestor com a persona grisa i, la temptació d'esdevenir un alcalde xèrif és alta. Perillosament alta.

A un xèrif no li fa falta un partit fort, ell o ella són els que han de ser forts. A un xèrif no li fa falta una ideologia molt marcada, doncs l'àmbit local té particularitats que fan lluir a les persones i diluir les idees i conviccions ideològiques. A més, a un xèrif li va molt bé comptar amb la complicitat ciutadana en matèria de gestió de la seguretat i el civisme. Convertir-se en un alcalde-Xèrif, vol dir tenir contenta a la policia municipal i a la ciutadania que demanda més seguretat. Amb això n'hi hauria prou per ser un bon alcalde? Total, la planificació urbanística ja la fa l'AMB (és un dir, però si que hi ha uniformització del paisatge urbà metropolità i no és mera coincidència), l'econòmica i de Recursos Humans, la fan els funcionaris i serveis jurídics; i pel que fa al suport en infraestructures i serveis, es compta amb el suport operatiu de persones clau del partit per arribar a acords amb empreses i les institucions supramunicipals. De què estem més a prop i de què estem lluny: de veure alcaldes-xèrifs o d'una policia metropolitana de coordinació supramunicipal? Perquè la dimensió de proximitat i eficiència d'un alcalde s'ha de vincular a la seguretat i no a la millora del rendiment escolar de la població? Perquè davant de demandes de més policies sempre hi hauran partits que no només hi estaran d'acord sinó que en voldrien sempre més?

De moment, no sembla que sigui aquest el model que caracteritzarà el proper mandat a Sant Feliu però caldrà veure com es desenvolupa i com es transformen els partits. Si es feminitzen més i millor, si fan els deures i augmenten la massa crítica, es tornen més plurals i generen equips, hi haurà alternativa a un model d'alcalde que prioritzarà la seguretat i el civisme, l'ordre i la llei

L'ajuntament-empresa

L'administració de proximitat per excel·lència és l'ajuntament. Però ens equivoquem de mig a mig si concebem els ajuntaments actuals com una combinació naïf del batec democràtic d'una població amb l'eficiència administrativa i assistencial. Un ajuntament és molt més que això. Té vida pròpia, pensament propi i capacitat de producció. Un ajuntament no només administra sinó que fabrica, de fet a Sant Feliu és la 'fàbrica' on més treballadors hi fixen a diari, on més es concentra el poder i des d'on s'imparteix i es reparteix. També es fabriquen idees, es produeix

relat i es patenten eslògans i marques de ciutat. També es genera impotència, sobretot quan el ritme de producció s'ha de baixar per no fer la competència deslleial a un debilitat sector productiu local, o un descabdellat teixit associatiu que sol rebre més diners que estima. En plena revolució digital ja no hi ha el perill que l'ajuntament-no sigui una institució de proximitat sinó que **dilueixi el concepte de ciutadà lliure pel de client prioritari**. Entrem en un paradigma en el qual **l'atenció no serà personal sinó personalitzada**. Matis important. Tot tendirà a ser 'per a tu', sense tu. Les nostres dades són les que interessin per la qual cosa esdevindrem 'perfils'.

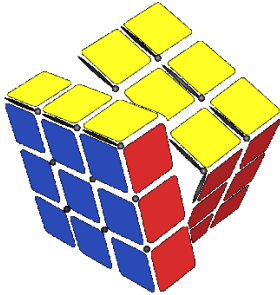
L'administració clàssica caricaturitzada per una burocràcia paralitzant ha mutat a una mena d'empresa totèmica on els ciutadans es van convertint en clients de serveis, en donants de dades, en usuaris queixosos o agraïts d'uns serveis necessaris i bàsics, i d'altres que no ho són tant. Tot això modifica el concepte de ciutadania activa, doncs amb els paràmetres de l'ajuntament-empresa un ciutadà actiu és el que va al complex, consulta i s'informa a través de la web de l'ajuntament, fa ús de les xarxes socials municipals per expressar les seves opinions - les que siguin- i que pot fer la majoria de tràmits de manera cada vegada més personalitzada i eficient, ja que amb la sistematització de la intel·ligència artificial, tot tendirà a la pro-activitat de l'administració. Ja no som a temps de pensar si cal la pro-activitat, ens la menjarem amb patates i ens pot fer la vida més fàcil o bé martiritzar-nos. "Vostè que paga la segona tarifa més baixa per anar al complex, que té sobrepès i que va 5 vegades més al metge que la mitjana faci el favor de fer més hores de gimnàs, doncs només hi va un cop al trimestre". Què, ¿mola o espanta? Proactivitat o intromissió? Servei o control? Exemple plausible o distòpia futurista?

De fet un dels perills d'adoptar criteris basats en l'optimització de dades per fins empresarials és la de voler convertir el meu dret a ciutadania a un consum 'fàcil i òptim' de serveis. Doncs miri, no. O no sempre. La qüestió és si un ajuntament – en ciutats com Sant Feliu té moltes facilitats d'esdevenir un monopoli de facto- ha de reproduir els mateixos relats i paràmetres que les empreses de l'anomenada economia de plataformes o bé ha de ser el garant dels nostres drets ciutadans? Serà el comerç de dades ciutadanes al S.XXI el que les requalificacions de sòl van ser al S.XX? Un ajuntament ha de promoure la donació acrítica de dades o ha de preservar-les de segons quins usos? Els acords amb les empreses extractores, agregadores i connectores de dades quedarà degudament protocol·litzat per tal que el ciutadà sàpiga quin ús se'n fa?. Repeteixo, si ha de ser una administració de proximitat ha de tenir la nostra confiança, doncs si

només mostra voluntat extractiva i un proactivisme basat en serveis i no en garantir drets, pot esdevenir una empresa monopolística. Cal burocràcia, calen serveis i calen ciutadans lliures i actius.

La ciutat-smart

La "ciutat intel·ligent" ha estat un concepte en alça en els darrers anys i no poques administracions s'hi han bolcat de ple, algunes d'elles amb èxits palpables, com la de Sant Feliu. Segons Francesca Bria i Evgeny Morozov les ciutats intel·ligents tal i com s'han concebut fins al moment fan un ús intel·ligent dels recursos i atreuen diners, poder corporatiu i indústries privades però no ofereixen solucions pràctiques a l'hora de mantenir la seva sobirania tecnològica. Cal passar del flux a l'influx i evitar caure en l'efecte efímer i caduc de les [start-up](#) per tal d'incidir en un procés d'innovació tecnològica

vinculat a projectes i necessitats de ciutat. No n'hi ha prou amb sensors, càmeres, intel·ligència artificial i humana interactuant per fer-nos la vida més eficient. I ara, darrera d'eficient hi posem els adjectius pertinents: més eficients ecològicament, econòmicament, procedimentalment. La ciutat intel·ligent es concep des de l'eficiència quan convindria fer-ho des de la suma d'intel·ligències.

Retornant a la poliarquia de Dahl, la ciutat no serà intel·ligent si no entén que també hi operen mecanismes oposats a l'eficiència, a l'economia i a l'optimització de processos. En el teixit ciutadà, associatiu i polític sovint hi perviu un talent col·lectiu que no guanya concursos ni premis ni que s'estimula en criteris competitiu. La solidaritat, el veïnatge i la bona convivència no necessiten herois. De fet, cal que no calguin mai ni herois ni tragèdies, doncs no hi ha una cosa sense l'altra. Com menys operi la justícia ordinària per qüestions de veïnatge millor. Aquest indicador d'intel·ligència col·lectiva l'anem perdent, com el saludar a desconeguts quan ens creuem pel carrer o dir bon dia quan entrem a les botigues o establiments. Són codis d'educació, però sobretot són constructors de veïnatge. La insidia, la intolerància i la denúncia fàcil ens compliquen la vida en comunitat. Calen sensors, *apps* i més facilitats tecnològiques per agilitzar tràmits? Sens dubte que sí, però també ens calen polítiques que bo i entenen la tecnologia com una eina útil- ajudin a estimular una quotidianitat cooperativa. I això els ajuntaments poden treballar-ho més.

I és que la ciutat també ha de ser emocionalment intel·ligent, empàtica i comprensiva amb la ciutadania diversa que acull. Però tan el talent com les frustracions haurien d'estar més en les llars, botigues i empreses de la ciutat que en un ajuntament, que hauria de tenir l'habilitat de cooperar més que cooptar, més de gestionar intel·ligències que de voler ser intel·ligent. Sant Feliu ja és una *smart-city* i podria ser *wise-city* si puja ràpid al tren de repensar el significat de les *smart-cities* i va més enllà del paradigma discursiu de l'empredoria, del món efímer de les [start-up](#) i de la propaganda *tech*. Es fa molta feina i bona que ningú ho dubti, s'ha digitalitzat amb èxit una administració pública que atén a la ciutadania per sobre dels estàndards i amb bona nota per part dels ciutadans. I sabem que emprendre activa neurones i amb sort també l'economia però cal també comprendre al veí, el context de precarietat laboral i de sous baixos que ens condiciona i debilita. Urgeix unir visió i discurs polític en una qüestió que té molts

números de ser la mare dels ous de tot ajuntament. Cal fer-nos més savis compartint intel·ligències més que no pas optimitzant recursos i reinventant la sopa d'all a cop de clic.

L'associacionisme-*fake*

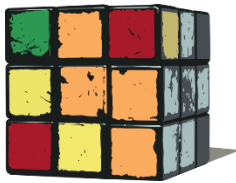
Voler insistir en la idea d'entendre les associacions com a potencials escoles de ciutadania no ha de fer-nos caure en afirmacions reiteradament bonistes i acrítiques. I és que no totes les associacions forgen valors democràtics ni s'orienten a un conjunt ampli de la població ni vetllen per la creació de béns col·lectius, ni són millor que les empreses. Tenim associacions pretesament petites i tancades. Tenim associacions que son empreses encobertes. I tenim associacions que han perdut incidència social o d'un amateurisme notori que dona lloc a activitats allunyades dels estàndards de qualitat. Tot això connota negativament al teixit associatiu, i més ara, en un moment d'eclosió narcisista i d'individualisme rampant. Si l'associacionisme és cutre, si l'associacionisme no és virtuós i és vist com una mena d'artefacte social caduc, difícilment el podrem vindicar com un constructor o motor de ciutat. Pot entendre's que aquestes acusacions son malintencionades i fetes amb ànims de desprestigiar una tasca altruista, abnegada i en molts casos plena d'il·lusió i talent. Al contrari, val la pena avaluar el vitalisme del teixit associatiu, treure a col·lació les contradiccions i febleses, i refer el relat en base les necessitats del present i del futur immediat.

Insisteixo en la necessitat de no ser connivent precisament perquè a Sant Feliu, l'associacionisme actiu ha format part del relat de la ciutat. No és una anècdota. És part dels fonaments de les parets mestres de la construcció de ciutat. Ja ho vas ser de la del XIX, amb tres associacions vertebradores de ciutadania (Casino, Unió Coral i Ateneu) i del postfranquisme democràtic (des del 1979 ençà). A més, el dinamisme i existència del teixit associatiu sovint ha esdevingut el contrapunt a altres models de ciutat. En podem citar varies, però diguem Sant Joan Despí -per no marejar la perdiu- i situar provocativament la dialèctica: serveis o activisme ciutadà? De fet, ja tenim casos significatius de veïns limítrofs amb Sant Feliu, que la prefeereixen per fer-hi vida social, mentre que valoren molt els serveis rebuts com a ciutadans de Sant Joan Despí i aposten per Sant just en termes educatius. L'associacionisme també és cosa de tots i comença a ser una responsabilitat política i administrativa, al mateix temps que necessita de nou de les millors voluntats i propòsits dels ciutadans per deixar-les de veure com unes entitats extractores de recursos públics, com a instruments útils per a canalitzar política partidista de manera encoberta i com a plataformes promotores d'egos majestàtics.

Moltes de les associacions locals -però no totes- solen ser petites o micro-empreses que operen des d'una plataforma associativa i no empresarial per tal d'optar a subvencions públiques. Un bon pla d'incentivació i reconversió de moltes d'aquestes associacions en cooperatives i/o societats empresarials (SCP; SI; SA) podria solucionar un dels problemes que viu l'associacionisme, si més no el que està més orientat a l'autocupació, la prestació de serveis i a uns objectius més professionalitzadors. D'altra banda, també urgeix actuar sobre l'associacionisme de vocació amater. Aquella gent que s'associa per dur a terme una activitat i

que pretén que aquesta sigui socialment incident i comunitàriament acceptada. La celeritat dels canvis tecnològics, la dependència de les subvencions i uns hàbits de consum més exigents i més globals poden condemnar aquestes associacions a desenvolupar activitats poc atractives, amb mancances logístiques i tecnològiques que condueixin a una posada en escena -diguem-ne *cutre*. Quan això passa és que es valora més qui o fa que el 'que' i el 'com' es fa. Una solució, passaria per agrupar-les en entitats més grans., que com a seccions formessin part d'associacions paraigües, més diverses i catalitzadores de massa crítica. Cal apostar per tenir associacions de més de 500 socis. Amb 5 o 6 associacions de més de 500 socis es redimensionarien moltes coses. I en temps en el que cal passar de la n petita a la N gran, cal que l'associacionisme torni a pensar en gran. Al segle XIX es van fer mútues laborals i mèdiques, ateneus, corals, escoles, etc. Al segle XXI també calen projectes grans i només ho assolirem amb estructures organitzatives estables, amb juntes directives potents i càrrecs electes resultants de processos democràtics exigents i assembles amb una massa crítica suficient. Totes tres coses sumades són generadores de ciutadania activa i de valors democràtics. Cal treure allò fake del món associatiu i tornar a un virtuosisme social en clau de ciutat.

El ciutadà – *emprenyat*

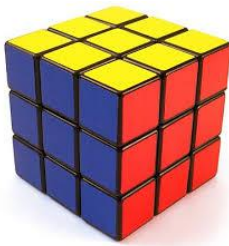

L'*Angry people for president* és un fenomen en alça. Es tracta del prestigi social que reben les persones capaces de denunciar coses que no els hi agraden, ja sigui a les xarxes socials, pancarta en mà o via megàfon. També es tracta de la permeabilitat, atracció, interès i recels que tenen els partits polítics vers aquestes persones, a voltes Robin Hood's a voltes Trols, entranyables per alguns i odiosos per altres. El ciutadà emprenyat té prèdica i el trobem en cada ideologia, en cada partit i en cada moguda ciutadana. Ho destaco perquè el ciutadà-emprenyat és incòmode, convenient i sobrer, tot a la vegada. Si bé l'exercici de crítica i oposició frontal al poder establert pot ser un indicador de bona salut democràtica, de ciutadania activa i compromesa i de generació de lideratges cívics, a vegades esdevé més una actitud que una proposta. És en aquest punt, sovint difícil de detectar en el que la persona compromesa amb una causa esdevé un ciutadà emprenyat, quan la seva capacitat d'incidència pública deixa pas a un protagonisme desvirtuat, quan la seva crítica oportuna esdevé agror i quan les seves demandes passen a ser exigències. Mentre el ciutadà passiu no fa però deixa fer, el ciutadà-emprenyat pot no fer ni deixar fer. Eps, no sempre, que un mínim d'indignació sempre va bé per propiciar canvis.

Tanmateix, el ciutadà compromès és una cosa i el ciutadà emprenyat n'és una altra i creix la percepció que tant en el món real com en el virtual, el ciutadà-emprenyat es fa cada vegada més present. Ho atribueixo a tres motius principals. El primer, de context. Vivim en un país de sous baixos i feines precàries, d'estudis superiors i d'expectatives inferiors, de pre-jubilacions forçoses i d'atur estructural. Els efectes de la crisi del 2008 van ser demolidors per les classes baixes i mitjanes (per aquest ordre) i la impossibilitat d'ascens social i les pors de caure en els aversos de l'atur, la dependència i les feines precàries ha trastocat les bases de confiança amb

les institucions. Ara que el “no nos representan” del 15M ha passat a millor vida, que els fervors patriòtics es relativitzen, la indignació ciutadana deixa de pregonar esmenes a la totalitat i es concentra en vindicacions concretes, a l'estil dels [NIMBY \(Not in My BackYard\)](#) de finals dels noranta. El segon motiu és la judicialització de la vida política. Tota divergència, controvèrsia o discussió pot acabar en un plet- Demandes, querelles, requeriments, ja protagonitzen no poques disputes veïnals que abans es canalitzaven per altres canals, sobretot des de la societat civil organitzada. Ara ja sabem que l'individualisme va venir per a quedar-s'hi i que la desconfiança ho impregna tot: ajuntament, partits, premsa, associacions de veïns, associacions, etc. Ningú acaba d'entendre ni canalitzar bé les queixes del ciutadà emprenyat. S'escarrassen a denunciar la manca de valentia i la subsidiarietat d'actituds passives i acomodaticies de totes aquelles organitzacions que no prioritzen la seva causa. El tercer motiu, és una barreja entre la necessitat de la política de generar antagonismes de manera constant i de la facilitat algorítmica de les xarxes socials per reafirmar les nostres fílies i fòbies. Es tan fàcil fer de *follower* com de *hater*. En canvi a la vida El ciutadà-emprenyat té corda per estona en l'escena política, cívica i social, per tant, més que criminalitzar-lo cal acompanyar-lo cap a un marc d'acció basat en la proposta. Per això calen projectes i implicar-los en processos creatius. Ara, si l'objectiu és combatre els *trols* a base de generar-te els teus propis *trols*, no només deixarem perdre una bona oportunitat per integrar a gent compromesa i crítica en projectes reformistes, sinó que enquistarem problemes, relativitzarem les causes que es defensen i haurem convertit a una persona emprenyada en un coragre, i la possibilitat d'incorporar lideratges virtuoses nascuts a peu de carrer s'haurà esvaït.

Epíleg

Cal vetllar per continuar tenint una ciutat, una ciutadania, uns partits polítics, uns alcaldes i alcaldesses, uns treballadors i funcionaris municipals, unes associacions i una intel·ligència col·lectiva que ens projecti a futur. Dit d'altra manera, necessitem conviure en una ciutat sàvia, amb uns partits polítics amb més massa crítica, amb alcaldes que liderin projectes de ciutat, amb un ajuntament que garanteixi drets, gestioni serveis i canalitzi anhels comunitaris, en una societat civil organitzada en associacions potents i finalment, amb uns conciutadans compromesos amb la seva ciutat i el seu bon govern. Per això s'ha posat l'accent en aquells adjectius que malmeten, distorsionen o poden perjudicar la vida democràtica i no tant en fer un balanç de blancs i negres de l'evolució viscuda en els darrers 40 anys. Hi ha dosis d'història i dosis de distòpia en cadascun dels apartats descrits, o una mica de *The Wire* i un poc de *Black Mirror*, si ens posem pretensiosos i serièfils, D'aquí ve que bona part de les dinàmiques descrites i perills exposats, no se circumscriuin exclusivament amb la realitat santfeliuencina i de fet, la transcendeixin. Un alcalde-xèrif potser no l'hem tingut de cos present “apatrullant” la ciutat, ni el tindrem en un futur immediat, però si que s'ajusta a un concepte d'autoritat local que té més prèdica entre les dretes que entre les esquerres i que podria incubar-se en qualsevol moment. De la mateixa manera que calia anar més enllà dels relats autocomplaents o propers a la propaganda. Sabem que Sant Feliu és un referent pel seu bon fer en digitalització i innovació, com també ho és per tenir un associacionisme actiu que dona vida a una ciutat més dormitori del que alguns voldrien

però menys adormida del que sembla. Tanmateix, més enllà del relat la realitat és tossuda i exigeix reformes importants, precisament en aquells punts on s'ha fet bona feina. I és que a diferència de la Intel·ligència Artificial, la saviesa col·lectiva no es nodreix tant de dades ingents sinó d'experiències significatives. Això sí, quantes més persones s'impliquin en el bé comú, millor, per així vindicar el govern dels molts que pregonava R.Dahl.

Jordi Ferrer Fontanet

Sant Feliu de Llobregat, juliol 2019

